

## De bijzondere weg

*Rabbi Baer van Radoschitz vroeg eens zijn leermeester, de 'ziener' van Lublin: "Wijs mij een algemene weg om God te dienen!" De zaddik antwoordde: "Het is niet doenlijk, de mens te zeggen, welke weg hij moet gaan. Want er is een weg, God te dienen door de leer, en een door het gebed, een door te vasten, en een door te eten. Ieder zal terdege moeten uitmaken tot welke weg zijn hart hem trekt, en dan moet hij deze met alle kracht, die in hem is, voor zichzelf kiezen."*

(Uit: 'De Weg van de Mens' van Martin Buber)

Is het u weleens overkomen dat u op straat een free hug, een gratis knuffel werd aangeboden? Een onbekende persoon stapt op u af en biedt aan u te omhelzen. Wat zou u doen? Ik zag het op televisie gebeuren. En heel wat mensen gingen op het aanbod in. Ik kon er niet een bepaald type mens in herkennen, het was van alles wat, oud en jong, toerist en Amsterdammer. Ik zag dit filmpje bij het programma het Derde Testament. In dat programma, elke zondagavond, laat de NCRV zien hoe mensen vandaag vorm geven aan hun geloof. Er zijn mensen met een statement, er zijn gedichten, belijdenissen en ook daden, zoals van deze studente die de Leidsestraat opging om mensen te knuffelen, want zo zei ze: "Er is te weinig warmte op straat".

Het derde testament laat zien hoe mensen vandaag zin zoeken en God dienen.

Hoe dient u God? Wat doet u in deze wereld waar u aangesproken bent door de Eeuwige?

In 'De Weg van de Mens' geeft Buber inzicht in het chassidisme, een Joodse mystieke beweging uit de 18e eeuw. Hij gebruikt de kenmerkende chassidische vertellingen om deze levenswijze toe te lichten. Als lezer was ik verrast: het boekje bevat vele korte vertellingen, sommige zijn maar twee regels. En wat er in staat, is wijs. De chassidische vertellingen gaan al een paar eeuwen mee en Buber schreef zijn overwegingen daarbij 60 jaar geleden. Toch gaat dit boekje onmiskenbaar over nu. En daarmee hebben we meteen een kern van de chassidische levenswijze te pakken, namelijk het vertrekpunt in het nu. Hier, waar wij zijn, wie wij zijn, hier begint de Weg van de mens, hier begint onze weg. Mens, waar ben je? Dat is de vraag waar de weg vorige week mee begon. Waar sta je?

Nu is de vraag: welke weg kies je?

De goede, zou ik willen voorstellen. Laten wij allemaal de goede weg kiezen!

'Wijs mij een algemene weg om God te dienen!', vraagt de rabbi aan zijn leermeester.

Maar die algemene weg bestaat niet. Zoals Buber het verhaaltje toelicht: "Wat zou dat voor een God zijn, die slechts één weg had waarop men hem kon dienen!" Dat past niet bij Gods alomvattendheid.

En het past ook niet bij wie wij zijn. Wij zijn allemaal verschillend.

Wij passen niet in dezelfde broek, wij praten met een eigen accent, mijn moeder heet anders dan die van u, uw handtekening krijg ik nooit uit mijn pen.

Wij zijn allemaal verschillend. U kwam hier vanochtend alleen of samen, uit het oosten of het westen. U kwam langs uw eigen weg, zoals u altijd komt, of zoals het nu toevallig uitkwam.

Zo is het ook met God dienen. Daarvoor vindt iedereen zijn eigen manier en eigen moment.

Buber geeft aan: "Alle mensen hebben toegang tot God, ieder anders. Alles wat je doet, kan een weg zijn tot God, als je het maar zo doet, dat het tot God leidt".

Leren, bidden, vasten, eten.

Liefkozen, werken, koffie zetten, fietsen.

Schrijven, zappen, telefoneren, hardlopen...

De Baal Shem Tov, stichter van het chassidisme, zegt: "Alles wat je om Godswil doet, is zelf al een dienst aan God (...) Bijvoorbeeld eten: Zeg niet, dat het de bedoeling van het eten is, dat je daaraan kracht ontleent voor de dienst aan God. Dat is ook wel zo, maar het eten zelf is ook dienst aan God wanneer de ogen op de hemel zijn gericht".

Maar hoe weten we of onze weg een goede weg is, en we er God mee dienen?  
 Ons werk, onze vrienden, onze vakanties, onze agenda, verbinden die ons met God?  
 'Wat je ontroert, wat je diepste wens is, gebruik dat als kracht om je Weg te vinden'.  
 Buber legt het uit aan de hand van vreugde: wanneer wij vreugde beleven aan de wereld en wanneer wij deze vreugde in ons opnemen, leidt dit tot vreugde in God.  
 Wat in ons hart leeft aan liefde, vreugde, kracht, schoonheid, is een begin van onze weg.  
 Misschien helpt het volgende gedicht ons op weg:

*Een vonkje, diep van binnen, wordt groter en groeit  
 laat je zingen, laat je dansen het borrelt hoger en hoger  
 breekt eruit, onverwoestbaar tot barstens toe.  
 Je straalt, je beseft weer wat je bezit.  
 Geluk, je was het even vergeten. (T.Haneveer-Brané)*

Ga je eigen weg. Begin bij wat je in aanleg hebt meegekregen.

Buber wijst erop: wanneer je andere mensen ziet die groots en heilig leven, probeer dat dan niet na te doen. Mensen die de juiste dingen weten te zeggen, mensen die zo duidelijk hun leven in dienst stellen van God, mensen die alles wat ze hebben met anderen delen. Ik denk dan zelf aan mensen als Jezus of Majoor Boshardt, een schrijver van een boek van de boekentafel, de dichter van een lied in de liedbundel, de hulpverleners op de Wallen. Buber zegt: neem daar een voorbeeld aan, eer hun liefde, kracht en schoonheid, leer van hen wat heilig is, maar probeer niet hun leven na te doen.  
 Want het is kostbaar wat jij, op jouw manier, vanuit jouw kracht kan doen.

Buber citeert rabbi Susja die kort voor zijn dood zei: 'In het toekomstige Rijk zal mij niet gevraagd worden: "Waarom ben je Mozes niet geweest?" Mij zal gevraagd worden: "Waarom ben je Susja niet geweest?"

Ieder mens brengt iets nieuws in de wereld, een eerste en enig iets. Jij bent de enige die God kan dienen op jouw manier.

Dat wil niet zeggen dat je het alleen moet doen, of kan doen. Juist niet. We hebben elkaar nodig. Dorothee Sölle schrijft in haar boek 'Mystiek en verzet' over de schijnbare tegenstelling tussen het zoeken van een eigen weg om God te dienen en de gemeenschap. De zoektocht naar de eigen weg lijkt een individuele bezigheid.  
 Maar God kan niet beperkt worden tot louter persoonlijke beleving. We hebben de gemeenschap nodig om Gods alomvattendheid te zien en ook om die te laten zien.  
 Wanneer wij onze innerlijke kracht ervaren, vol zijn van liefde, vreugde, inspiratie, hebben we anderen nodig om die kracht mee te delen. Een vonk van binnen zet in beweging, op weg naar anderen toe.

In onze dagelijkse werkelijkheid kunnen we vonkjes van God herkennen. Ook daarin zijn wij met elkaar verbonden. Hier en nu is God aanwezig. God openbaart zich in de bijbel, in de traditie maar evenzeer in de ontmoeting met de ander.  
 In deze verbondheid met elkaar zijn ook onze doden inbegrepen, die eens deelnamen aan de gemeenschap en over wie wij nog horen in verhalen.  
 In de Wijsheid van Jezus Sirach lezen we: *'Kijk naar de generaties van vroeger: Was er ook maar iemand die op de Eeuwige vertrouwde en werd teleurgesteld? Was er ook maar*

*iemand die volhardde in ontzag voor de Eeuwige en niet werd gehoord? Was er ook maar iemand die de Eeuwige aanriep en onopgemerkt bleef?’*

Hun wegen zijn verbonden met onze wegen. En onze wegen kruisen elkaar. Zoals op deze morgen.

Een algemene weg om God te dienen in de wereld, bestaat niet.

Wel een bijzondere weg, uw weg, mijn weg.

Dat is een weg die persoonlijk is en open naar de ander.

Het is een weg die verbonden is met mensen die toen en nu leven met ontzag voor God.

Het is een weg waarin je doet waartoe je geschapen bent, met enthousiasme en bezieling.

Het is een weg van dienen in antwoord op God die je heeft aangesproken in deze wereld.

Het is de Weg van de mens, die elke dag opnieuw begint.

Het vonkje, diep van binnen, dat ons laat dansen, stralen, zingen:

Gebruik je eigen kracht om die vonk te zoeken

In jezelf en in de ander

En durf je eigen weg te kiezen dan blijf je dicht bij God.

Jantine Heuvelink